

Matyó kisfiúk az Ezredévi
Emlékmű talapatánál

a tómedencéhez és a főmeder főbb útvonalainak három kereszteződési pontján helyezkedett el. Az áldoztatók itt átvették a cibóriumokat és a padtömbökhöz állottak.

A pontifikáló bíboros a szentmisében az áldozáshoz ért...

A felhőtlen, kék sugárzás és a baldachin csavart oszlopai alatt elhangzanak az egyetemes feloldozás szavai s a háromszáz pap elindul a tömeg roppant blokkjai felé: a Eucharisztikus Király végighalad a szíveken, gyermekek szíven s a magyar vidék zarándokainak szíven (itt végezte el szentáldozását a Kongresszus magyar zarándokainak első csoportja, amely szerdán és csütörtökön érkezett a fővárosba és másnap már készült is vissza).

Az ének szól, mint valami óriási orgona szava. A «Christus vincit» ez, a mise végén, szinte felémelve a levegőt, a teret, a várost, az emberszíveket és Magyarországot; «Christus regnat», most 1938-ban és «Christus imperat» mindörökkön örökké.

Leányintézetek növendékei
Szentáldozás előtt
Matyó kisleányok

PAPI EUCHARISZTIKUS GYŰLÉS A BAZILIKÁBAN

MÉG TARTOTT A GYERMEKEK SZENT-áldozása, amikor $1/212$ -kor megkezdődött a papi-eucharisztikus gyűlés a Szent István-Bazilikában, amelyen csak egyházi férfiak vehettek részt. Már jóval előbb zsúfolásig megtelt a templom és jóval a kitűzött idő előtt kezdtek érkezni az egyházi méltóságok, akiket a rendezőség élén Zsembery István, az elnöki tanács tagja fogadott; sűrű egymásutánban érkeztek apátok, prépostok, prelátusok, püspökök, érsekek, nemcsak Magyarországról, hanem az egész világról, — az Egyháznak úgyszólván minden ritusa képviselve volt itt. A rendőrkordon mögül hatalmas tömeg szemlélte a színes felvonulást, amelyet még tarkábbá tett a keleti és afrikai egyházi méltóságok részvétele. Eljöttek a Budapestre érkezett összes bíborosok, akiknek mindegyikét zajosan megéljenezte a tömeg.

Különösen meleg ünneplésben részesült a főpapok közül Heylen namuri püspök, az Állandó Bizottság elnöke. Pontosan féltizenkét órakor érkezett meg a pápa legátusa, Pacelli Jenő bíboros államtitkár. A közönség térdreborulva fogadta a Bazilika lépcsőjén áldást osztva felhaladó egyházfejedelmet. A templom kapujánál Meszlényi Zoltán püspök fogadta ugyanolyan asszisztenciával, mint az érkezésnél.

A tanácskozások tartamára az Oltáriszentséget a kápolnába vitték át. A templombavonulás után a legátus rövid ájtatosságot végzett, majd elfoglalta trónszékét és az elhangzott egyházi ének után Grano Carlo pápai szertartásmester felkérésére két apostoli protonotárius kíséretében a szószékre lépett és latinnyelvű beszéddel megnyitotta az ülést.

Az egyes szónokokat ezután Czapik Gyula prelátus-kanonok kérte fel és kísérte a szószékhez. Kelemen Krizosztóm, m. kir. titkos tanácsos, pannonhalmi főapát, a papság feladatait ismertették az eucharisztikus kultusz elmélyítése körül. Végül Heylen Tamás namuri püspök, a kongresszus elnöke mondott latin nyelven záróbeszédet. Az énekszámokat a Schola Cantorum Sabariensis adta elő.

UGYANABBAN AZ IDŐBEN, AMIKOR A gyermekkórus égő aranyhangokon Palestrina «Sacerdotes Domini»-jét énekelte a Bazilika falai kö-

A bíboros-legátus a Bazilika szószékén

zött: a kongresszus hívei a templomokban imádkoztak azokért, akiket élethivatásuk oly félelmetes és fönséges közelségben tart Krisztus Testéhez és Véréhez: papjaiért.

A Z E L S Ő N E M Z E T K Ö Z I G Y Ű L É S

MÉG TELE VOLT AZ EGÉSZ VÁROS A gyermekek szentáldozásának mindenkit lenyűgöző fönségével és áhíthatával, amikor megindult a hőmpölygés az Ünnepi Csarnok felé. Az óriási csarnok zsúfolásig megtelt.

A gyűlésen a bíbornoki kar tagjai közül Serédi Jusztinián bíbornok-hercegprímás, Kaspar Károly prágai hercegérsek, Hlond Ágoston gnesen-poseni érsek, Lengyelország primása és Gerlier Péter lyoni érsek, Gallia primása vett részt. Jelen volt vitéz nagybányai Horthy Miklósné, főméltóságú asszony, a magyar kormányzó felesége, az Eucharisztikus Kongresszus fővédnöke; Angelo Rotta pápai nuncius; a kormány részéről Imrédy Béla miniszterelnök feleségével; gróf Teleky Pál kultuszminiszter, azonkívül még sok egyházi és világi méltóság. A díszemelőnyen az egyik oszlopon ott volt a mamertinusi keresztnek az a mása, amelyet a római zarándokok hoztak magukkal. Harsonajelek és a pápai himnusz elhangzása után Heylen Tamás namuri püspök nyitotta meg az ünnepi ülést.

A latin nyelvű megnyitó hálát és elismerést fejezett ki azért a hatalmas munkáért, amellyel ezt a nagyszabású kongresszust előkészítették. Ki-fejezte azt a reményét, hogy az itt hallottak a lelkek üdvére fognak szolgálni. Ezután felkérte P. Bangha Bélát, hogy a program szónokait egymásután szólítsa az előadói asztalhoz.

Az ünnepség első szónoka dr. Tóth Tihamér, akkor még prelátus egyetemi tanár, ma veszprémi

koadjutor, felszentelt püspök volt; beszéde — «Az eucharisztia a szeretet köteléke Istennel szemben» — az eucharisztia fogalmi elemzésével az eucharisziának Isten felé mutató lényegét kívánta mindenekelőtt kiemelni.

Dr. Tóth Tihamér:

Az Eucharisztia révén egyek leszünk Atyával, Fiúval, Szentlélekkel.

AZ ÜNNEPI SZÓNOK A VILÁG NEMZETEI-ből idesereglett nagy hallgatóságot a Jelenések Könyvének egyik seregszemléjével hasonlítja össze, amely sereg összegyűlt, hogy hódoljon a Bárány-nak. Ezt a most hozzánk sereglett gyülekezetet, amelyhez hasonlót még egyszer: az utolsó ítélet megrázó pillanatában fogunk látni, csak a mi szent katolikus hitünk tudja összegyűjteni. Amikor a fejünk fölött fénylő, fehér fátyol színe alatt rejtőzött isteni Bárány imáadására hívnak, leomlanak a nemzetek határai, megszűnik a faj és nyelv korlátozása, eltűnnek a határok, elvesznek a távolságok. «Az Oltáriszentség a szeretet köteléke!» Eltéphetetlen kötelék, mely mindnyájunkat odaláncol a Szentháromság=egy=Istenhez, az Atyához, a Fiúhoz és a Szentlélekhez és ezzel hordozójává válik a legnemesebb értelemben vett világtestvéri-

ség békét és harmóniát hintő magasztos eszményiségnek.

Ezután a Szentírásból vett érvekkel mutatta ki a szónok, hogy a szentségi Krisztus által egyek leszünk az Atyával, mert az Oltáriszentségben a mennyország kenyerét esszük. Az Eucharisztia egy darab az örök otthonból: aki eszi és magához veszi, eltelik a halhatatlanság erejével és illatával, az Atyánál érzi magát, közösségbe kerül a mennyei Atyával. Erre a közösségre pedig, amely újból Istenhez láncolja a tőle elszakadt embert, igazán rászorultunk. Az Atyához vezető út az Oltáriszentség; ezáltal imádjuk őt, kérünk tőle és hálát adunk neki.

De az Oltáriszentség a szeretet köteléke a Fiúval szemben is — folytatta Tóth Tihamér —, akihez hozzáfűz minket a szeretet és szükség. Mikor a Nap már nem bír izzó tűzével, óriási napfáklyák lángja lobban ki belőle; mikor Krisztus nem bír a szívében izzó szeretet tűzével, az Oltáriszentség misztériuma lobbant elő belőle. A vas a tűzben előbb pirosan, majd vakító fehéren izzik. Krisztus szíve is a piros izzásból átcsapva a szeretet legnagyobb izzásába, fehérré változik: a fejünk fölött fénylő Ostyának fehér, szeretetben izzó titkává. Az elkápráztatott lélek igézetével nézzünk a fehér szent ostyára és érezni fogjuk miként emel, húz és ragad magával, miként fűzi lelkünket az Isten Fiához a szeretet. De hozzáfűz minket a szükség is. Ha a vadfába nemes szemet oltunk, zamatos gyümölcsöt érlel ki magából. Ha az elhanyagolt lélekbe behelyezzük az Oltáriszentség nemes ojtását, örök életre szóló termést fog érlelni magából, mert Krisztus teste megszabadít minket a bűn vágyától, megnyitja és könnyűvé teszi az utat az égbe. Krisztus szenvedése az értünk adott váltságdíj, testének vétele e váltságdíj osztogatása. Aki sokat teszi ki magát a nap sugárzásának, annak fekete lesz a teste; aki sokat teszi ki magát az Eucharisztia sugárzásának, annak fehér lesz a lelke. Élünk vele! Vegyük őt sokszor magunkhoz, mert így válik az Oltáriszentség a szeretet kötelékévé a Fiúval szemben.

És váljék azzá a Szentlélekkel szemben is! Mert a Szentlélek a szépség és az erő lelke, az Oltáriszentség pedig a szépség kiáradása és erőnk forrása, melyre nagyon rászorulunk az élet minden viszonylatában.

Az Oltáriszentség a szeretet köteléke egymással szemben. Az Oltáriszentség alapítása előtt tanítványai egységéért imádkozva mondotta az Üdvözítő: «Egyek legyenek, amint mi egyek vagyunk, én őbennük, te meg énbennem, hogy tökéletesen egyek legyenek». Krisztus akarata tehát, hogy bár különbözünk személyben, legyünk egyek érzelmeben és szeretetben. Lehet-e egyikünk ellensége a

másiknak, lehet-e egyik részvételen a másik iránt, mikor mindnyájan ugyanazt a kenyeret, Krisztus testét esszük? Hiszen, akik áldoznak, Krisztus testévé lesznek; de nem több testté, hanem egyé. A sok búzaszemből szent Ostya lesz; a sok szőlőbogyóból Krisztus vére lesz; a sok emberből pedig, aki a szentségi Krisztust magához veszi, az Ő titokzatos teste lesz. Akármelyik országban éljük le földi életünket, akármelyik népnek és fajnak tartozunk kötelékébe, az Oltáriszentség, a szeretet köteléke, létrehozza bennünk a szentségi Krisztusnak egymást megértő, egymást támogató, egymást szerető, testvéri népét.

Soha nem ismert emberek tömegei állnak itt előtte. Messzi idegen népek fiai özönlöttek hozzánk, a kicsiny kis magyar nép országába, mert hívta őket mindnyájunk közös ura, a szentségi Krisztus. Földi érdekeink, fajunk, vérünk, nyelvünk, szokásaink, történetünk talán szétválasztanak, de egyesít a szentségi Krisztus, akinek imádságában mindnyájan egyesülünk: egyek vagyunk ma és egyek maradunk mindörökre. Volt egyszer egy indián ifjú, akit az életsorsa elszakított hazájától, el fiatal jegyesétől. És mikor az utolsó pillanatban búcsúznia kellett a leánytól, mélyen szemébe nézett és ezt mondotta neki örök emlékül: Ne sírj! Valahányszor holdtölte lesz és a telihold fehér fénye végigömlik az erdő fölött, menj ki az erdő szélére és nézz erősen a fényes holdba. És én bárhol leszek a világon, szintén kimegyek az erdő szélére, benézek ugyanabba a holdba és szemünknek sugara egybeolvad a holdnak fehéren fénylő korongjában.

Testvérek! Bárhonnan jöttetek össze erre a kicsiny magyar földre és bárhová szóródtok szét néhány nap múlva: valahányszor az oltár előtt fogtok térdelni és imádkozó szemetek rátekint az Oltáriszentség fehér ostyájára, amely reátok ragyog, mint a telihold fényes tányérja: éreztétek, hogy millió és millió testvér szemének sugara találkozik és olvad egybe az Oltáriszentségnek fejünk fölött fénylő fehér korongján.

Ezután gróf Dalla Torre, az Osservatore Romano főszerkesztője mondott beszédet:

Gróf Dalla Torre:

A Vatikánváros üdvözlete.

A HÉT VEZÉR — MONDOTTA TÖBBEK KÖZÖTT Dalla Torre gróf — ebben a pillanatban megvalósulva látja azt az álmot, amely oly mélyen megárazta őket azon a napon, amelyen az új haza földjére

léptek. Ez az álom a munka, a nagy fellendülés, a győzelem és a dicsőség álma volt. Ebben az álomban a magyar nemzet őseinek lelkében bizonyára föltámadtak az eljövendő események és dicsőséges napok képei s az idők távolságában talán látták megcsillanni ennek a szent gyűlésnek keresztény dicsfényét is, azt a gyűlést, amelyen egy római legátus, XI. Pius pápa képviselője idejött, hogy tiszteletet adjon annak a koronának, amelyet egy másik legátus hozott Szilveszter pápa nevében az első magyar királynak. A magyarok bebizonyították fiúi hálájukat és törhetetlenül megtartották a hitet, amelyre azokban a távoli napokban ígéretet tettek.

Elsőnek szólalok fel azok között, akik elhozták minden népek üdvözetét és csatlakozását az Eucharisztikus Kongresszushoz. Annál inkább hivatva érzem magam arra, hogy tolmácsa legyek a katolikus testvériség érzelmeinek, amely mindnyájunkat eltölt a magyar testvérek iránt. Mélyen átérzem ezt a bennünket összekötő hitet annál is inkább, mert a Vatikánvárosból jöttem, amely szíve és központja a nagy katolikus családnak. Annak a fiúi szeretetnek, amely minden időben összefűzte a magyar nemzetet a Szentszékkal, még ma is megvannak a nyomai Szent Péter bazilikája közelében. Itt emelkedett a magyarok ezeréves hospiciuma, pontosan azon a helyen, ahol ma Szent Péter csodájának oltára emelkedik.

Ha innen a Hősök emlékétől a multba vetjük tekintetünket és visszaidézzük azokat a nagy tetteket, amelyek révén a hét vezér álma egy nép győzelmes történelmévé lett — nagyrészen az egész művelt Nyugatnak, magának a vallásnak és a civilizációnak a történelmévé — megállapíthatunk egy fontos tényt: Mi maradt meg e nagy eseményekből? Ki élte túl őket úgy, hogy ne csak emlékezzék rájuk, hanem tanuja is legyen? Ki az, aki látta azokat és ma is itt van ebben az órában ezen a helyen, itt van, hogy várja a jövő fejlődést, azt kövesse és megvilágítsa? Nincs senki! De annyi küzdelem, baj, forradalmak és változások között megmaradt a Szent Korona, megmaradt Róma és Róma legátusa ma újból eljött ide közénk.

A mult dicsősége által kijelölt és megerősített küldetés vár a jelenben és a jövőben a magyar keresztény civilizáció és a béke védőbástyája marad. Tévedések és keresztényellenes erőszakok dühöngenek ma Európában és fenyegetik félelmesen az eszmei összetartozást, a népek közötti egyetértést s az emberi haladásért való együttműködést. A magyarság a keresztényellenes tévelygések és erőszakosságok rohamaival szemben ezentúl is éppen olyan pajzsa és végvára marad a keresztény kultúrának, mint amilyen volt haj-

dan. A magyar nemzet, amely ma is Róma mögé sorakozik, a legátussal együtt az első apostoli király égi pártfogásáért esd. Ha ő nincs is itt láthatóan, itt van Szent Jobbja, s itt van a kereszt, a keresztény igazságosság és a katolikus igazság jelképe, amely Magyarországot összekapcsolja Rómával és az örök élet Egyházával!

A KONGRESSZUS EGYIK LEGMEGRAGADÓBB pillanata következett ezután, a világ nemzeteknek sorra való megszólalása saját nyelvükön, hogy így is kifejezésre jusson az Egyház főséges egysége különböző nyelvek és különböző népek felett. Éppen azért, hogy valamennyi nemzet megszólalhasson, egy-egy felszólalás csak 3—3 percig tarthatott.

A felszólalásokat úgy osztották el a három nemzetközi ülésen, hogy minden gyűlésre 12—15 felszólalás esett; a felszólalások a kongresszusi székváros nyelvén, a magyar nyelvnek abc sorrendjében történtek.

Az első felszólaló Albánia küldötte volt.

*P. Anton Harapi O. F. M.
(Albánia):*

*«Amint mi dicsekszünk veled,
Krisztus, úgy dicsekedj velünk majd
Te is!»*

«ÜDVÖZLÉGY KRISZTUS KIRÁLY, KIRÁLYOK Királya és uralkodók uralkodója!

Elég nekem, ha Krisztus ért engem, bár tudom, hogy az albán nyelvet itt nem értik. — A mi kis albán népünk is részt kér Krisztus Király dicsőségéből. Mi albánok is kiáltjuk: Dicsérjétek az Urat minden népek! Aki megörzött bennünket a sok pusztulás és tövis között, az majd aratásra is segít bennünket. Mi katolikus albánok, az eucharisztikus lelkülettől táplálva: Albánia lelkévé akarunk válni s Hunyadi János és a Krisztus katonájának mondott Kasztrióta György szelleme szerint egyesülünk Krisztusban.

Magyarország és Albánia a kereszténység védelmezője volt. Az is akar maradni. A régiak hitével óhajtjuk imádni most is Krisztust a szentségben.

E hittel ragaszkodunk az apostoli szentszékhez és XI. Pius pápához Pacelli Jenő bíboros legátus személyében.

Krisztus! amint mi dicsekszünk veled, add, hogy mindig dicsekedhess Te is velünk! Kérünk: bocsáss meg, téríts meg, szeress, adj békét! Te vagy az egyedüli, aki igazi békét szerezhetsz nekünk! Éljen Krisztus Király!

Mr. Thomas Woodruff (Anglia):

A katolikus Anglia szava.

A KATOLIKUS ANGLIA SZAVÁT HOZTA, azét a katolikus Angliáét, amelyért Nagy Szent Ger- gely aggódott és amelyet Szent Ágoston szerzetesei térítettek meg. Az angol sziget szavát emelte fel, hogy azok helyett is, akiket közben elszakítottak az Egyháztól és az Eucharisziától, hódolatot nyilatkoztasson ki mindenekelőtt az Ostyában jelenlevő szent Test és Vér s személyesen rejtező Istenség előtt, azonkívül kifejezze a nagy felada- tokra hivatott és kész angliai katolikusok mély ragaszkodását, tiszteletét és odaadását a Szent- séges Atya iránt, a Bíboros Legátus személyén keresztül. Majd üdvözölte a magyar földet mint katolikus földet, az angol földnek mint szintén az Egyház által megszerzett földnek nevében s üdvözölte a világnak itt összegyűlt nemzeteit, akikkel az angolok és magyarok egyaránt egyek: mint az Egyház hűséges fiai és szerető gyermekei s mint az Eucharisztia áldásainak élvezői.

Utána Argentína képviselője szólalt fel.

Dr. Juan Chimento, mercedesi püspök (Argentina):

«Krisztus ma, Krisztus tegnap, Krisztus mindörökké!»

«MESSZE FÖLDEKRŐL JÖTTÜNK, TÍZEZER- kilométeres útnak vagyunk a zarándokai, hogy megpillantsuk ezt a várost, amelyet megszentel az Eucharisztia napja és eláraszt hitünk áhítata, s megbámuljuk, hogy mennyire tisztelik ezen a földön Jézus Krisztust!

Mindenekelőtt Ő Szentségének, XI. Pius pápá- nak helyettesét és bíboros-legátusát köszöntjük, — fogadja a Szentséges Atya az ő követén keresztül a mi tiszteletünket, szeretetünket az édességes Jézus iránt való engedelmisségünket, amellyel fiai és társai vagyunk minden viharon keresztül is az Anyaszentegyház hajójának. Krisztus misz- tikus testében egyesítve veletek: köszöntünk benneteket Magyarország katolikusai, tisztelettel szemléljük a ti keresztény hagyományaitokat, amelyeket az a Szent királyotok hagyott rátok, akinek dicsőségét most hozzáolvaszthatjuk az Oltáriszentség dicsőségéhez, és köszöntünk benne-

teket, egész föld katolikusai. Ó, legméltóságo- sabb Oltáriszentség! Mi négy évvel ezelőtt kö- szönthettünk Téged a buenosairesi kongresszuson, s a Veled való kapcsolat által újjászületett ben- nünk a hit tüze, a remény tápláléka és a szeretet áradata, — ó, legméltóságosabb Oltáriszentség: íme most megújítjuk előtted hazánk felaján- lását legszentebb szolgálataidra. Mikor aposztázia, elpártolás és üldözés bántanak Téged szerte a világon, íme megvalljuk, hogy hiszünk abban, hogy a Legszenetebb Eucharisziában jelen vagy! Ó, legméltóságosabb Oltáriszentség, éppen ma azt kiáltjuk neked, amit Szent Pál apostol: Krisztus ma, Krisztus tegnap, Krisztus mind- örökké!

Rev. J. Gatsmayer (Ausztrália) (Nord Sidney):

Ausztrália üdvözlete.

MÍG A MERCEDESZI PÜSPÖK MÖGÖTT Délamerika egyik legnagyobb államának távlatai lebegtek és szavai ezt a kontinenst idézték, az utána angolul megszólaló Rev. J. Gatsmayer Ausztrália hódolatát hozta, a legkésőbbben felfedezett földrés- zét és azét a gyönyörű ausztráliai katolicizmusét, amely folyóirataival, hitéletének mélységével és tudatosságával a legelsők közé tartozik az angol- szász világban és egy pillanatra sem feledkezik meg arról a küldetésről, amellyel neki lelkileg fel kell majd virágoztatnia a nagy homok- sivatagoknak ezt a kontinensét. Éppen annak nevében, akit a szónok mindenekelőtt idézett és üdvözölt, az Eucharisztikus Krisztus nevében, amelyből minden kegyelem fakad s amely össze- köti a szónok által üdvözölt magyar földet Ausztrá- liával, épúgy mint azokkal a többi nemzetek- kel, akiket az ausztráliai katolikusoknak Nord Sidney-i küldöttje ugyanitt köszönhet.

Utána Belgium nevében ketten szólaltak fel.

Vicomte Henry Davignon (a belga Tud. akad. tagja Belgium) franciául:

Krisztus a béke fejedelme.

BELGIUM SZÁZADOK ÓTA TŰZHELYE AZ Eucharisztia tiszteletének. Miután kezdettől fogva részese volt az Eucharisztikus Világkongresszusok

munkájának, most is meg akarja újítani fiainak kapcsolatát az Élet kenyérével. Azután, hogy katedrálisaink kőcsipkéi, Rubens és Van Deyk színei, képek és szobrok, aranyművesek ékszerei, énekek és költemények, ünnepi játékok és körmenetek dicsérik nálunk a Szent Ostyát: Belgium most az én szerény hangomon át is örömmel emeli fel szavát itt Budapesten, hozzáolvadva a hit és szeretet közösségéhez.

Belgium számára igen nagy öröm, hogy mély és családias barátságban van Magyarországgal. Volt idő, amikor Magyarország sokat bízott reánk fiai közül és sohasem fogjuk elfelejteni kedveségüket és jámborságukat. Azonkívül volt idő, amikor a mi nemzetünk felett is ugyanaz a királyi ház uralkodott, amely Magyarország koronáját viselte. S a szentek paradicsomában Magyarország mutat példát a mi ifjúságunknak is, Szent Imrében, akit nálunk is ismernek és tisztelnek. S a naptár napjai fölének is elhozzák Szent István és Szent Erzsébet napjának csillagait, őket mi is védőszenteknek választjuk és nevezzük nevükről fiainkat és leányainkat.

Szeretet! Ez a jelszó úgy tündöklik a XXXIV. Kongresszus felett, mint az igazság sugárzása. Távol a nemzetek versengésétől, az egyházüldözésektől és osztályharcoktól: érezhetően melegít ennek a jelszónak a sugárzása. Belgium éppen azért kiáltja, hogy egyedül a szeretet lehet társa a jognak, kormányzója a termékeny munkáknak, fönntartója a tartós békének.

A szeretetnek a legnagyobb tette magának az Istennek szeretete az Eucharisziában. Benne, vele és általa üdvözli Belgium Magyarországot és az összes itt összegyűlt népeket és magasztalja élő királyságát annak a Jézus Krisztusnak, aki a Béke fejedelme és egyedüli vezetője a jóakarató embereknek.

Marck Erik, közlekedésügyi miniszter (Bruxelles):

«Flandria az Eucharisztia földje».

BELGIUM FLAMANDJAINAK NEVÉBEN BESZÉL A SZÓNOK: annyi nemzet hangjai között szólaljon meg a flamand nyelv a maga hangjaival s annyi nagy ország hódolata mellett jusson kifejezésre Flandria hódolata is, azé a Flandriáé, amely oly különösképpen tiszteli az Eucharisziát és Isten szent Anyját. Flandria az eucharisziás hagyományok földje; ezeknek a hagyományoknak ereje sohasem szűnt meg a flamand nép felett és a

flamand érzület az Eucharisziának sok nagy kifejezőjét adta: az Eucharisztia szelleme izzik Ruysbroek elmélkedéseiben. Hadewich apáca vízióiban, Vondel verseiben, Berchmans Szent Jánosnak szent életében, a flamand népi áhítatban, az eucharisztikus élet édességének kedvelésében és akarásában, a flandriai Úrnap körmenetének zászlóiban. A flamand nép büszkén vallja magát az Eucharisztia népének és erről, mint mindig, tanúságot szolgáltat most is.

Aspe Tamás püspök (Cöchambaba):

Bolívia üdvözlete.

A TÁVOLI BOLÍVIA NEVÉBEN SZÓLALT FEL, Délamerika egyik katolikus országának nevében, amelynek öröksége a katolicizmus és az Oltáriszentség tisztelete. Ott is az Eucharisztia az, ahonnét az Egyház életerejé kisugárzik. Az Eucharisztia hatalmának és fönségének adott kifejezést és Bolívia hűségének az Egyház és feje iránt. Őket távoli földről vezérelte ez a hűség és szeretet Magyarországra, hogy itt a nemzetek közös gyűlésében megvallják hitüket és hódolatukat, az Eucharisztia azonban ott is ugyanaz, mint mindenütt másutt és az örökkévalóságban.

Szavai után Brazília küldötte szólalt fel:

Becker Joao, érsek (Brazília):

Brazília üdvözlete.

HA CICERO, AKINEK ÉKESSZÓLÁSÁT SZÁZADOK CSODÁLJÁK, elfogódottan állott meg nem egyszer a szenátus előtt, ha tarzusi Szent Pál, az apostolfejedelem mély elfogódottságot érzett az athéni areopág előtt: akkor én, aki sem Cicero, sem tarzusi Pál nem vagyok, még sokkal mélyebb elfogódottságot érezhetek az előtt, aki több mint a római szenátus és az athéni areopág.

Brazília nevében szólalok meg, Délamerika ama államának nevében, amely a szent kereszt földje és amelyé Délamerika államai közt a társadalmi és gazdasági vezetőszerp. Minthogy az a feladatom, hogy hazám nevében megnyilatkozzam, első kötelességem, hogy dicsóítsam a Legszentebb Eucharisziát, amely a szeretet kapcsó-

lata az emberi társadalmak, az osztályok és a nemzetek között.

Ez a Kongresszus a Legszentebb Eucharisztia tiszteletére gyűlt össze annak a tiszteletére, aki a Királyok Királya, a bűnök legyőzője, a feltámadás és az élet győzhetetlen ereje. Az Eucharisztia a föld legnagyobb titka, amelyet azért rendelt el Krisztus, hogy szétossza magát szeretetben az emberek között és ezzel egyesítse őket.

Ez a titok a mienk, az egész emberiségé, az egész föld legmisztikusabb titka, a leggyönyörűbb és a leghatalmasabb, senki sincsen, akit az emberek közül kizárna, az emberek ebben a titokban lesznek teljes emberekké, egymással egyenlőkké.

Aki itt körültekint, ezer és ezer embert lát, akik azért, gyűltek ide a világ minden részéből, hogy imádatuknak kifejezést adjanak az Eucharisztia iránt. — Az a diadalmenet ömlik itt tovább, amely az utolsó vacsora termében indult el, keresztülvezetett a katakombákban és a mai idők templomaiig, Krisztusnak a mi időnkben való diadaláig és az Egyház mai megpróbáltatásáig ér. Brazília földje íme: itt is hűséget esküszik a tabernáculumba zárt Istenségnek.

*Csaplikoff József (Bulgária):
A bulgár föld hódolata*

BULGÁRIA NEVÉBEN CSAPLIKOFF JÓZSEF szólalt fel. Mögötte és szavaiban a gyönyörű és ősi bulgár föld köszöntése hangzott, azé a Bulgáriáé, amelynek a keresztény Nyugathoz való tartozását annyira szívükön hordozták a pápák, s amelynek keresztény áhítata az egyik legbiztosabb reménye a Kelet és az igazi kereszténység egységének. Ennek záloga éppen ez a finom és mély hódolat volt, amelyet Bulgária küldöttének szavai fejeztek ki az Eucharisztia iránt és a Szentséges Atya iránt, aki feje az egész kereszténységnek és akinek mint Jézus Krisztus helytartójának irányítása alá a kereszténység összes más ágazatai vissza fognak majd térni.

Ezután Csehszlovákia összes katolikusai nevében latinul szólalt fel Jantausch Pál nagyszombati püspök.

Dr. Jantausch Pál püspök nagyszombati ap. adminisztrátor (Csehszlovákia):

«Minden megújul Krisztus szeretetében...»

HÁLATELT SZÍVVEL AZÉRT A NAGY ÉS őszinte vendégszeretetért, amellyel ebben a gyönyörű nagy világvárosban bennünket fogadtak, üd-

vözlöm ezt a fönséges Eucharisztikus Kongresszust a csehszlovák köztársaság katolikusainak nevében. Hadd éljek ebből az alkalomból Aquinói Szent Tamásnak az Oltáriszentség legnagyobb költőjének szavával: «Nova sint omnia, corda, voces et opera»: újuljon meg minden: a szívek, a szavak és maga az élet.

Minden megújul Krisztus szeretetében, amely a legbiztosabb kapcsolata minden szeretetnek a nemzetek között. Szálljanak az egekbe imádságaink mindenkiért, nemcsak a keresztényekért, hanem azokért is, akik Krisztust soha sem ismerték meg, vagy azokért, akik ördögi cselektől félrevezetve elpártoltak Krisztustól! Találják meg mindnyájan a visszavezető utat a mi Megváltónkhoz.

Hálát adunk a Gondviselésnek, hogy itt gyűjtött össze bennünket. Hálát adunk mindenkinek, akik nagy fáradozásokkal végrehajtották ezt a rendkívüli munkát, hálát adunk mindenekelőtt a magyar katolikusoknak, akikkel mi csehszlovákiai katolikusok annyi hagyományban vagyunk közösek. Mindenekelőtt emlékezzünk vissza Szent Adalbertnek az áldottemlékű Szent István első magyar királlyal való jámbor barátságáról. Fogadjuk tehát szívünkbe a mi Megváltónkat, hogy szent szeretettel eltöltve térjünk haza és úgy fáradozzunk, hogy majd, sőt a mi napjainkban is valóra váljék a mi Megváltónk imádsága, hogy eggyé legyünk mindannyian.

Urzua Dario (Csile):

«Krisztus győz!»

AMERIKA LEGTÁVOLABBI VIDÉKÉRŐL jöttem, hogy hazám katolikusainak nevében csatlakozzam ahhoz a hódolathoz, amelyet a földkerekség egészének ebben a gyönyörű városban összegyűlt katolikusai ki fognak nyilvánítani a Századok Halhatatlan Királya, a Királyok Királya, a legszentebb Oltáriszentségben mindenkor jelenlévő Legfőbb Úr előtt, akinek minden nép, minden faj és minden nyelv hódolattal tartozik.

Ebben az emberiség sorsának alakulására nézve oly fontos órában, amikor sötét és viharos éjszaka veszi hatalmába a világot, amikor hallani lehet a társadalmat összetartó erőknél a recsegését és ropogását és amikor a civilizációt pusztulás veszélye fenyegeti, inkább mint valaha van szükségünk arra, hogy szemeinket az Igazság és a Könyörület Napjára irányítsuk, amely egyesegyedül képes arra, hogy a látóhatárt a nehéz fellegektől megtisztítsa.

Húsz évszázad után a világon még mindig az a káosz uralkodik, amely a bibliai Bábelt juttatja eszünkbe. A hosszú időre visszanyúló értékes hagyományokat és a szellemi értékeket is az a veszély fenyegeti, hogy az anarchia romboló hulláma semmivé teszi őket.

A régi idők nagy és büszke birodalmaiból nem maradt más csak rom, amelyet dermedten néz a mai ember, keresve azt a kezet, amely — dühben — képes volt ledönteni a nemzeteket, miként a művész is összetöri a rosszul égetett cserépedényt.

De, Uraim, a Béke Fejedelme eucharisztikus trónjáról ma fenséges tekintetével, amely telve van végtelen jósággal, végigszemléli a világ-egyetemet és meghallgatja a mi aggódó kiáltásunkat: «Ments meg bennünket, elveszöket!» ezzel az emberiség számára egy új irgalom Napjának felvirradását jelezve. Bizton reméljük ezt és az erőszak uralma után, amellyel hiába akartak egy új világot felépíteni, el fog következni az igazságnak és a szeretetnek a birodalma. Krisztus győzni fog; Krisztus uralkodni fog és akkor megújul a föld arculata.

Uraim! Nem tudom bevégezni beszédemet anélkül, hogy ne fejezzem ki e hősi nemzet katolikusai előtt az én hazám katolikusainak legmelegebb üdvözlését; az én hazám az Eucharisztia szeretetében első helyen büszkélkedhetik, és már eddig is hét nagy nemzeti eucharisztikus kongresszust, valamint igen sok egyházmegyei és helyi eucharisztikus kongresszust rendezett, 1941-ben pedig annak a dicsőséges eseménynek a IV. évszázados jubileumát fogja ünnepelni, hogy vad erdőségeiben a Kereszt is megjelent. Mint csilei, őszinte bámulatomnak és a legmelegebb rokonszenvnek adok irányotokba kifejezést. Mint katolikus, mint Krisztus az egész világon elszórt nagy családjának tagja, a keresztény és szent testvériség nevében, amely eltörli a határokat és nem ismer nemzetiségeket, örömmel jelentem Nektek, hogy a mi szívünk mindig — akár a győzelem és a dicsőség édes óráiban, akár a megpróbáltatás és a fájdalom keserű idején — együtt fog dobogni a tiétekkel!

Walter Wienke pápai kamarás, plébános (Danzig):

«Hassa át egész életünket a hit és az Eucharisztia».

DANZIG SZABADVÁROST KÉPVISELEM, ÉS a legkeletibb északnémetiség legifjabb és legkisebb püspökségének Katolikus Akcióját. Legyen sza-

bad mindenekelőtt kifejeznem legmélyebb tiszteletünket a katolikus Anyaszentegyház fölséges szuverénjének, aki itt képviselve van személyének legátusával. A Szentséges Atyához bennünket, danzigi katolikusokat, feloldhatatlan kötelék és megtörhetetlen hűség köt, hiszen Ő Szentsége a Tiara mostani hordozója a maga személyes kezdeményezése folytán alapította azt a danzigi egyházmegyét, amely így az ő kezdeményezése folytán tartozik Péter sziklájához.

Tartsa meg az Eucharisztikus Megváltó a maga látható képviselőjét a földön még sok éven át a maga dicsőségére, az egész kereszténység üdvére és a földkerekség békében tartására, szellemi és testi frissességében.

Hohenlohe Klodvig herceg, egyik előbbi kancellárja a német birodalomnak, a világháború előtt ezt a néhány sort írta naplójába: «Ha megvolna bennem a keresztetek hite és hinnék abban, hogy Krisztus az Oltáron valóban és személyesen jelen van, akkor soha sem jönnék ki a templomból. Térden állva imádnám egész nap és a legszigorúbb rendnek lennék a tagja».

Hasson át bennünket a kereszteteknek az a hite, amelyre ez a diplomata célzott. Hassa át egész életünket ő, aki csak hittel érhető el, aki a tér és idő kategóriáit épűgy feloldja, mint a fizika és a kémia összes törvényeit és aki egyedül képes megvédeni és élővé tenni szívünket a bolsevizmus és a harcos istentelenség ellen!

Naaba Miklós püspök (Said):

Egyiptom üdvözlése.

EGYIPTOM NEVÉBEN BESZÉLT, ANNAK A földnek nevében, ahonnét az óvilág civilizációja elindult s ahol a Szfinksz és a gúlák állanak. Ez a föld látta a menekülő Gyermeke Jézust, később pedig a keresztény hitnek egyik legvirágzóbb területe volt s vértanui, szentjei, egyházatyái, remetái erejüket egyaránt ugyanabból az Eucharisztiaiból merítették, amelynek tiszteletére a budapesti világkongresszus összegyűlt. Ime így kapcsolódott a budapesti kongresszus Egyiptom és a Nílus földjéhez és ősi évszázadaikhoz. Egyiptom küldöttének hódolatában is az Eucharisztia fönsége, az Egyház egysége, az Egyház feje iránt való tisztelet bontakozott ki s az Egyház nagy feladatai és lehetőségei Kelet népe között; az Eucharisztia sugározva fog utat törni közöttük is, az ő életükön át, hogy ők is osztozzanak majd Életünk Életében...

TÜNDÖKLŐ DIADALÚT A MAGYAR SORS FOLYÓJÁN

A BUDAPESTI EUCHARISZTIKUS VILÁG-kongresszus legragyogóbb és legemlékezetesebb pontjának az Oltáriszentséget kísérő hajókörmenetet tervezték kezdettől fogva, Krisztus Király diadalútját a Dunán, Középeurópa és a magyarság sorsdöntő folyóján. S valóban: amilyen jellegzetessége az autókörmenet a chikagói kongresszust, éppen olyan jellegzetes eseménye marad a budapestinek a dunai körmenet. Minden szemlélő lelkében mély nyomokat hagyott hátra a sötétben tündöklő víztükör, a kivilágított terek, hidak és hajók gyémántfüzéreiből az éjszakában, az Oltáriszentséget vivő hajó, a követő hajók fejedelmi kíséretével, a tűzijátékok, de még inkább az áhítat-

tól áthévült éjszaka alatt. A világsajtó, amely a budapesti kongresszusról megemlékezett, heteken, sőt hónapokon át a dunai diadalút látványát emlegette, a megszentelt vizet, amelyen az Oltáriszentség végighaladt a «Pange lingua» egeket és szíveket nyitó édessége közt.

A VÁROSLIGETI ÜNNEPI CSARNOKBAN még javában tartott az első nemzetközi gyűlés, amikor a főútvonalakat ellepték a Duna felé igyekvő hívők tízezrei. Már kora délután Újpesttől a Horthy Miklós-hídig élő emberszalag szegélyezte az utat, ahol majd a pápa legátusa körülhordozza az

A Duna a körmenet estéjén

A Dunapart és a Parlament a körmenet éjszakáján

Oltáriszentséget a kivilágított Dunán. A soha nem feledhető látvány reményében a tömeg megszállt minden pontot, ahonnan csak — ablakból, hidakról, Gellérthegyről — a Dunaparra láthatott.

UGYANAKKOR, AMIKOR AZ ALKONYODNI kezdő Dunapart környékén a látványosságra kíváncsiak gyülekeztek: a Bazilika környékén imponáló némaságban nyilvánult meg az áhítatos fegyelem. A Bazilika környékén az Oltáriszentség útját áhítattal és imádsággal kísérők gyülekeztek; a Bazilika előtt felállított apácarendek sötét tömbjei között a fehér karinges papság csapatai, árvalányhajas cserkészek, díszszázad; a Duna felé vezető utcák tele voltak az egyesületek és a zarándokcsapatok gyülekezőivel. Öt óra után az óriási városban — a kijelölt útvonalak kivételével — majdnem teljesen megállt a forgalom. A tabernákulum szerény Lakója, aki mellett a

templomfalakat észre sem véve elrohan máskor és hétköznapokon a forgalom, ezen a napon megostromolta, megszállotta és megszentelte egymilliós világváros egész életét. Az áhítatba dermedt város felett az alkonyodó almazöld égre élesen rajzolódtak ki Buda csipkés sziluettjei.

— Egy város szépségének hódolata — lehetne mondani, mikor alkonyat után egyszerre csak felsugároztak a város fényei a gyönyörű és hatalmas folyamban tükröződve ringott a kereszténység kettős hatalmas városa: Pest-Buda, mely erre az éjszakára egészen az Eucharisztia jelvényeit öltötte magára. A Lánchíd szinte maga a megélevenedett kongresszusi jelvény, az Erzsébet-hídon vérvörös kontúrjaival a kehely, a Lánchíddal szemben egyik oldalon, az Alagút felett a jelvény, a másik oldalon pedig az IHS jelvény. S félmillió ember a partokon!

AZ OLTÁRISZENTSÉG KÁPRÁZATOS KÜLSŐSÉGEK KÖZÖTT indult el a hajóra a Bazilikából. A Bazilika előtti téren felállított katonai díszszázad körül kezdődött az apácák sorfala, az Oltáriszent-

ségnek közöttük, a magyar apácarendek élő fala között kellett a Dunához vonulnia, hogy ezekben az órákban a világ színe elé táruljon és ott magasztalódjék fel az a hódolat, amellyel a Legszentebbet

Az Alagút a kongresszusi jelvénnel

A kivilágított Lánchíd a kongresszusi jelvénnel

zárdakápolnáik mélyén illetik. Középen pirosruhás ministránsok négyszöge, mellettük fehéringes kispapok, majd az alsó papság két oszlopa négyes sorokban. A Bazilika terraszának egyik oldalát az apátok és a prépostok, másikat pedig a prelátusok foglalták el. A lépcsőfeljárat két oldalán a koronaörség — az ő sorfaluk között a Küzdő és Győzhetetlen Anyaszentegyháznak egyházi méltóságai vonultak, s a bíborosok díszkísérete és az érkező püspökök mögött a Világegyház látomása. Grandiózus számot adna, ha kiszámítanók, hogy mekkora területét takarnák be a földgömbnek az ő összegezett püspökségeik!

Utánuk, pontosan félnyolckor a templom megszólaló harangjai alatt a bíboros-legátus, magának az egyház fejének képviselője és itt helyettese,

méltósága mögött 1900 éves egyház roppant súlya és méretei. A Bazilikába való bevonulása után ottani trónjánál feladták rá az egyházi ruhákat, a szokott tisztelet-szertartások között átvette az Oltáriszentséget; közben odakünn már kialakult és elindult a körmenet.

HARANGZÚGÁS KÖZBEN INDUL MEG AZ Oltáriszentség menete. Legelől lovasrendőr díszszakasz halad, amelyet katonai díszszázad követ a zenekarral. Ezután következik a körmeneti kereszt, mögötte a hazai és külföldi szerzetes és világi papság, majd a különféle egyházi dignitáriusok hatalmas serege, legvégül a püspökök és érsekek. Őket követi az énekkar, majd a menet egyik legfestőibb képe, a «clerus paratus», az egyházi ruhá-

Ministránsfiúk menete

kat viselő papság, amelynek sorát 12 magyar püspök zárta be teljes egyházi díszben. A menetnek ez a része kettes sorokban haladt, míg a papság és a dignitáriusok, valamint a püspökök és érsekek, kezükben az égő gyertyákkal, négyes sorokban lépkedtek a menetben. A díszes baldachin alatt következett Pacelli bíboros-legátus, kezében az Oltáriszentséget tartva, teljes kíséretével. A baldachintól jobbra a Pázmány Péter Tudományegyetem tanácsa haladt, élén Kenéz Béla rektorral, balján pedig a főváros képviselője Szendy Károly polgármester vezetésével. Az Oltáriszentséget követte a bíbornokok hosszú sora.

Ezt a sort a rangidős Ascalesi Elek nápolyi érsek nyitotta meg és Serédi Jusztinián, Magyarország bíboros-hercegprímása, mint a vendéglátó ország egyházfejedelem zárta be, bár bíbornoki rangban jóval előbb kellett volna haladnia. Mind a tizennégy bíbornok mellett kétoldalt egy-egy prelátus haladt, amíg hat méter hosszú uszályuk végét udvari papjuk tartotta. Őket követte a szolgálatukra beosztott pápai világi kamarás, vagy a magyar főnemesség valamelyik díszmagyarba öltözött tagja és a bíbornok kíséretéhez tartozó többi személyek. A bíborosok menete után haladt Angelo Rotta, c. érsek, apostoli nuncius, s a menetet az Eucharisztikus Kongresszus Állandó Bizottságának világi tagjai zárták be, akiket lovasrendőrök követtek.

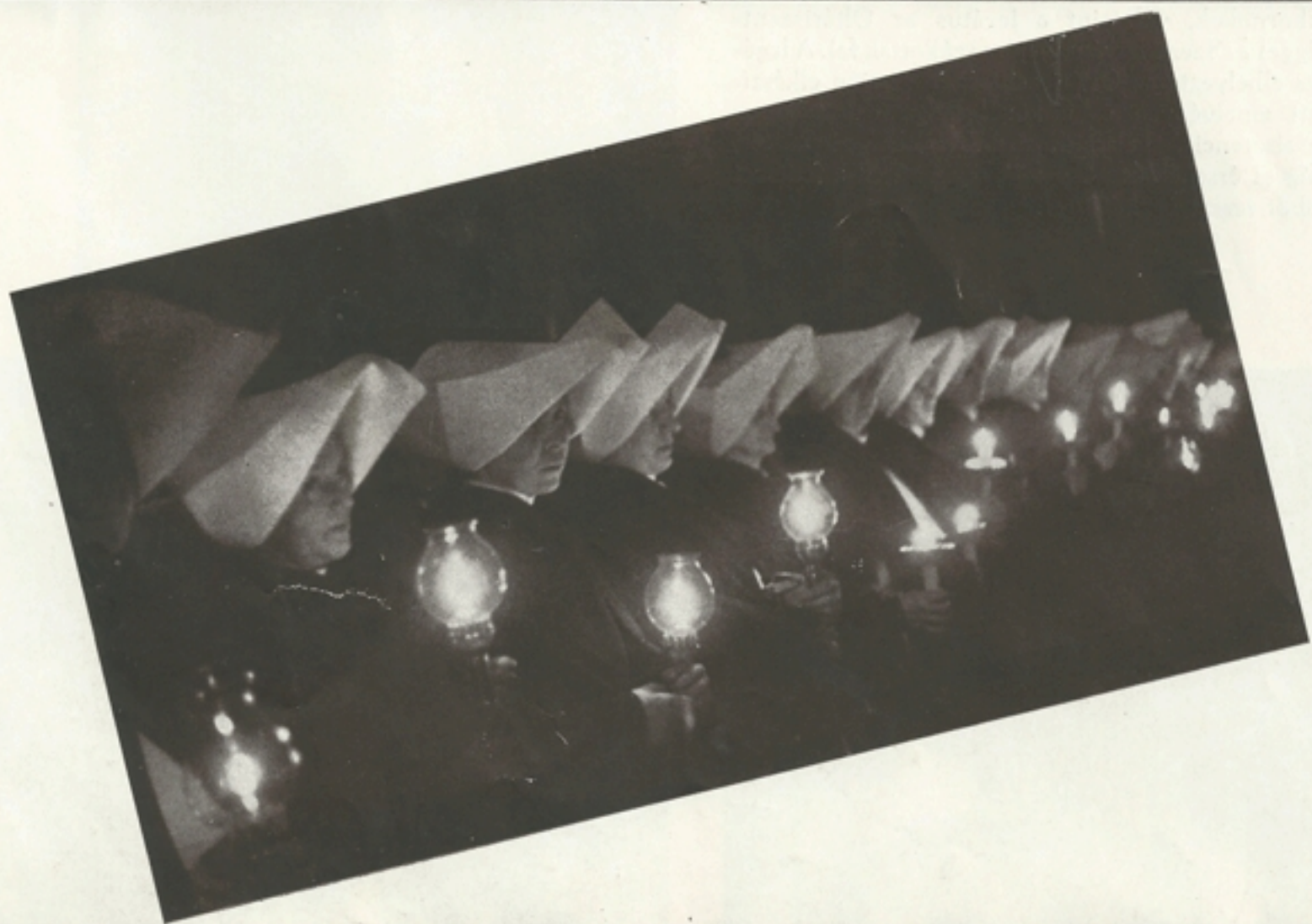
A menet a Zrínyi-utcán az égő gyertyát tartó apácák sorfala között, majd a Ferenc József-téren át vonult az Eötvös-térre, ahol a dignitáriusok a «József főherceg»-hajóra, az érsekek, püspökök, bíbornokok, valamint a legátus az Oltáriszentséggel a «Szent István»-hajóra szállottak fel. A legátus elhelyezte az Oltáriszentséget a hajón elkészített emelvényen és e körül helyezkedett el az asszisztencia, valamint a bíbornokok testülete, míg az érsekek és püspökök rangszerint a fedélzet többi részét foglalták el.

AMIKOR MEGKONDULTAK A BAZILIKA messzehangzó harangjai, ezer és ezer lámpa gyulladt ki a Duna két partján és a Dunán felsorakozó kilenc hajón. A ragyogó villanyfűzések teljesen kirajzolták a hajók körvonalait. A legszebben természetesen a «Szent István»-gőzös volt feldíszítve, amelyen a pápai legátus a legméltóságosabb Oltáriszentséget vitte. A hajó kivilágításával egyidőben legyezőalakban ötféle fénysugár szóródott a sötét égboltozatra a Gellérthegy mögül. Három sugár fehér, két sugár pedig világoskék fényű. Pár perc után újabb csodálatos fényjátéknak voltak tanúi a Duna két partján felsorakozó százezrek. A part mentén díszsorfalat álló háromezer levante kezében gyúltak ki a fáklyák. Ekkor már fényárban

A Legszentebbre várók

Tűztenger a Duna felett

úszott a királyi palota, a Citadella, a Koronázó Főtemplom, a Halászbástya és a Szent Anna-templom. A dunaparti házak ablakaiból gyertyák, mécsek és villanylámpák világítottak be a tündéri éjszakába.

Az Oltáriszentség hajóratételével egyidejűleg foglalták el helyeiket a «József főherceg»-hajón a körmenettel együtt érkezett egyházi méltóságok is. A «Zsófia»-yachton már előzőleg elhelyezkedtek a hazai és külföldi világi és katonai előkelőségek. Itt foglaltak helyet: József és József Ferenc főherceg, Augusztia főhercegnő, Erzsébet, Gabriella és Zsófia főhercegnők, továbbá a kormány tagjai közül Kánya Kálmán külügyminiszter és gróf Teleki Pál kultuszminiszter, a felsőház és a képviselőház számos tagja és sok más közéleti magas személyiség.

A félmillió hívő sereg ajkain az ég felé szárnyalnak a szebbnél-szebb régi egyházi énekek, majd felhangzik a harsonaszó és megindul a hajókörmenet.

Az első hajó hatalmas kivilágított körmeneti keresztet visz. Élesen világít bele a sötétségbe a villanykörtekből kirakott kereszt. Tőle jobbra és balra két csavargőzös úszik, amelyeken egy-egy hatalmas gyertya áll. Ezeket követi a «Leányfalu» személyszállító hajó, amelynek orrán ötven harsonás áll, régi magyar öltözetben. Harsonáikról aranyos zászlódísz csüng alá. Valóságos történelmi festményt elevenít meg pompás csoportjuk. Ugyanezen a hajón helyezték el a külföldi apácák százait, akik áhítatos imába merültek. Már indul az ötödik hajó is, a «József Főherceg», amelyen a dignitárius papság ül korális ruhában. A hajó hátsó részén 40 dalmatikás kispap áll, kezében füstölökkel, amelyekből magasba száll az Oltáriszentség felé az illatos tömjénfüst.

Hatalmas dörrenéssel rakéta repül most a magasba a Szent Gellérthegyről. A rakéta jelzi, hogy a «Szent István»-gőzös, az Oltáriszentséget vivő hajó is elindult és százezrek áhítatos lélekkel figyelő ünnepélyes sorfala között a legméltóságosabb Ol-

Az Oltáriszentség hajója

táriszentség megkezdte diadalútját a Dunán. A hajó orrában bíbor baldachin alatt tündöklük az Oltáriszentség, mögötte térdreborulva a pápai legátus, majd kissé hátrább imazsámolyaikon térdelnek a bíborosok és kíséretük tagjai. Az Oltáriszentség körül a folyamörség díszruhás szakasza és a koronaörség áll díszörséget. A hátulsó fedélzeten imába merült érsekek és püspökök láthatók. Az alsófedélzeten köröskörül díszörséget állnak a koronaörség, a palotaörség és díszruhás hajduk. A hajó orrában 12 ezüstharsonás áll.

Az Oltáriszentséget vivő hajó elindulását jelző rakétalövésre kigyulladtak a Lánchíd és az Erzsébethíd pillérein neonfényből készült hatalmas kongresszusi jelvények és ragyogó színben messzire kirajzolódott a kehely, a szentostyával. A «Szent István»-gőzöst követte a díszes «Zsófia»-yacht a hazai és külföldi világi és katonai előkelőségekkel, majd a «Jupiter»- és a «Linz»-gőzös, amelyeken polgári és katonai küldöttségek foglaltak helyet. A hajókörmenetet egy csavargőzös zárta be, amelyen, mint az élgőzöson, óriási kivilágított kereszt ragyogott.

LASSÚ ÜTEMBEN, MÉLTÓSÁGTELJESEN úszott a hajókörmenet felfelé a Dunán. A pesti ágba felhajózva, megkerülték a Szent Margitszige-

tet. A parton egybefolyt a leventék ezreinek kezében lobogó fáklyák fénye. A Szent Martgitsziget partszélein cserkészek sorfala helyezkedett el; a sziget északi csúcsán pedig hatalmas máglya lángjai lobognak az ég felé.

Az óbudai gyárak telepein ugyancsak hatalmas kandeláberek ragyognak. A sziget megkerülése után a budai ágba haladt lefelé a Dunán a diadalmenet. Amikor az Oltáriszentséges hajó az Eötvös-téri hajókikötőhöz ért, a hajósor megállt a Duna közepén, megszólaltak a hajókürtök, a Szent Gellérthegyről rakéták röppentek az ég felé, amikor Pacelli bíboros pápai legátus felemelkedett és az Oltáriszentséggel a világ négy tája felé áldást osztott. Felséges pillanat volt, amikor a Duna két partján száz és százezer ember térdreborult a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt. Azután a hajókörmenet ismét megindult és a Horthy Miklós-hídnál megfordulva, visszatért az Eötvös-térre.

A pápai legátus az Oltáriszentséggel ismét a partra szállt s ott követték a pápai méltóságok is. A tömeg ajkain felcsendült a Szent vagy Uram. A partraszállással egyidőben a Gellérthegyről díszlövészek dördültek el. A menet lassan megindult a Bazilika felé, miközben a hívők a kongresszusi

himnuszt énekelték. Ugyanekkor a Gellérthegyen elkezdődött a tűzijáték. Szébbnél-szebb rakéták röppentek a magasba és ezer és ezer csillagban szórádtk szét. A tűzijáték végén a Citadellánál 50 méteres hatalmas kereszt gyulladt ki bengáli fényből és vörösre festette az eget.

Erre a jeladásra a Duna két partján felsorakozott sok százezer főnyi végig kitartó tömeg egyik része példás rendben visszatért otthonába, illetve széjjel széledt a város minden részébe, a másik része pedig a Bazilika tájékára igyekezett, ahová az újból kialakult körmenet visszakísérte az Oltáriszentséget és a pápa legátusát.

Amikor a legátus beért a templomba, az oltárra helyezett Legszentebb előtt térdreborult az

Egyház legfőbb papi méltóságainak hatalmas serege, a kóruson pedig felhangzott a Tantum ergo és a Genitori. Ezek végeztével a legátus elénekelte a könyörgő imát, majd szentségi áldást adott az egybegyűltekre és az Oltáriszentséget vissza helyezte a tabernákulumba.

Már éjfél is elmúlt, amikor a szertartást befejezték és a legátus elhagyta a templomot. A Bazilika előtti téren és a Várba vezető utcákon felsorakozott közönség lelkesen megéljenezte az autójában a királyi palotába visszatérő Pacelli legátust.

Még közel félóráig tartott a körmeneten megjelent és a Bazilikában maradt egyházi méltóságok lassú kivonulása a templomból.

A tűzbeöltözött Gellérthegy

1938 MÁJUS 27
PÉNTEK

Az ünnepségre
vonuló bíborosok

A KONGRESSZUS MÁSODIK NAPJA

A tábornoki kar es a főhercegek a katonák misején

A K A T O N Á K S Z E N T M I S É J E

A PÉNTEKI NAP ÜNNEPSÉGEIT A HŐSÖK-
terén reggel 8 órakor tartott mise, a honvédek, hadi-
rokkantak, tűzharcosok szentmiséje és közös szent-
áldozása vezette be. Az ünnepség színterét forma-
ruhás katonaság és polgári ruhába öltözött volt ka-
tonák és hadirokkantak már jóval a kitűzött időpont
előtt teljesen ellepte. Megtelt a lecsapolt tómeder is.

A főoltár előtti részén a térnek, a Hősök
emléke és a királyok galériája között helyezkedett
el a honvédség, a Vitézi Szék, a hadirokkantak sző-
vetsége és a frontharcosok formaruhás képviselője.

A Szépművészeti Múzeum előtti tribúnán
helyezkedett el a tábornoki kar, amelynek sorában
ott volt Magyarország kormányzójának képvisel-
letében József főherceg és itt foglalta el helyét
József Ferenc főherceg is. Itt volt Rátz Jenő hon-
védelmi miniszter és Sónyi Hugó altábornagy, a

honvédség főparancsnoka is és a legnagyobb
katonai tényező. A tribún jobboldalán színpom-
pás látvány volt a törzstisztek hatalmas kara arany-
galléros formaruhában, mindegyikük mellén renge-
teg kitüntetés. A Múcsarnok előtti emelvényt a
tisztikar tagjai foglalták el. A papság a Mezőgaz-
dasági Múzeumból éppen olyan díszes menetben
vonult fel, mint csütörtökön az ifjúság szentmisé-
jén és közös szentáldozásánál. A menetet ezúttal
Gerlier Péter bíbornok, lyoni érsek és a vendéglátó
Magyarország bíboros-főpásztor, dr. Serédi Jus-
tinián hercegprímás zárták be díszes kíséretükkel.

Gerlier Péter bíbornok, aki maga is frontharcos
volt és végigküzdötte a világháborút, pontifikálta
a szentmisét a díszoltárnál.

A szentmise előtt dr. Hász István tábori
püspök rövid szentbeszéde utalt arra, hogy hajdan

Áldozik a közlegénység

Szent István és Szent László királyaink a Seregek Urának segítségét kérték nehéz harcaikban, a ma élő nemzedék az élet harcaiban erősítse meg magát az Úr Jézus szent testével.

Abban a pillanatban, amikor a lyoni érsek megkezdte szentmiséjét, a papság a premontrei rend tagjai által előhozott frigyszekrényből kivette az áldoztatókelyheket és megkezdte a felvonult tömeg áldoztatását, mint csütörtökön. A hívek gyóntatását már mise előtt mintegy 100 pap

végezte a tér különböző helyein felállított alkalmi gyóntatószékekben. Az első áldozók között voltak: József főherceg, József Ferenc főherceg, Rátz honvédelmi miniszter és Sónyi Hugó, a honvédség főparancsnoka, majd a többiek. Minden áldoztató papot két díszbe öltözött ministráns kísért és mire a katonazenekar számaival kísért bíbornoki mise befejeződött, a papság is befejezte a hívek áldoztatását. A katonazenekar kísérte a lyoni érsek miséjét.

Hallgatják a tábori püspök szentbeszédét

A bíboros-
legátus a
Bazilikában
tartott görög-
nyelvű főpapi
szentmisén

ARANYSZÁJÚ SZENT JÁNOS MISÉJE

MIALATT A HŐSÖK-TERÉN, A KONGRESSZUSI Oltár emelvénye körül a katonák, hadirokkantak és tűzharcosok szentmiséje folyt, a Szent István Bazilikában Aranyszájú Szent János miséjének súlyos és felülmúlhatatlan édességű dallamait énekelte a kórus: a Bazilika főoltáránál Calavassy György athéni püspök mondott keleti szertartású főpapi misét a keresztények újraegyesüléséért.

A TÖBBI EUCHARISZTIKUS VILÁGkongresszusok mellett a budapesti azzal tűnik ki, hogy talán egyetlenegy sem volt, amely ilyen irányú és arányú részvételre bírta volna a keleti keresztény világot. Ez Magyarországnak egészen különleges helyzetéből folyik; Magyarország az unionizmus

egyik jelentékenyebb tűzpontja volt s ma is az. Azonkívül a Kongresszus színhelyéhez, Budapesthez egész közel, mindenesetre a Dunavölgy forgalmi szférájában több mint ötmillió görögkatolikus él különböző liturgikus nyelvhasználattal. A Kongresszus ezért kívánta a keleti egyház szerepét külön is kihangsúlyozni, híven XI. Pius pápának a Szent Uniót előmozdítani kívánó szándékaihoz.

XI. Pius pápa nevéhez fűződik az a nagyvonalú egyházpolitika, amelynek alapfeltétele: az elszakadt Keletet Szent Uniónak csak a ritusok fenn tartásával lehet megnyerni, másképpen nem. Az ezirányban kiadott intézkedések máris olyan nagyarányú eredményekről számolnak be, hogy őt az Unio nagy Pápájának lehet nevezni.

Az eredmény, amit a pápa hatalmas szándékainak gondolatkörébe ezen a ponton bekapcsolódó kongresszus elért: az unionizmus szellemének páratlan liturgikus szépségű megnyilvánulása volt s közös imádságban hozta össze Nyugatot és Keletet s megmutatta, hogy fiai az Eucharisziában erős hitű tagjai az Egy, Szent, Katolikus és Apostoli Anyaszentegyháznak és hűséges gyermekei a római pápának. Budapest ezekben a napokban valósággal olyanak tűnt fel, mint valami világdóm, amelynek egyes templomában mint oldal-kápolnáknak hullnak térdre a különböző szertartások az Eucharisztia előtt s lelkükből együttesen visszhangzik a kongresszusi himnusz: «Krisztus kenyér s bor színében Úr s király a föld felett» . . .

A keleti szertartású ünnepek sora május 22-én kezdődött, a görögkatolikus katonák és honvédek közös szentáldozásával a Rózsák-terén lévő görögkatolikus templomban. A Kongresszus folyamán ez a parányi templomocská volt a jelkép a Kelet és Nyugat nagy egységének: a legtöbb keleti szertartású pap itt mondta szentmiséjét; a nagyobb tömegeknek szánt szertartásokat viszont éppen a hely hiánya miatt másnak kellett végezni. A Rózsák-terén lévő latin szertartású Szent Erzsébet plébániatemplomban volt a hajdudorogi egyházmegye miséje május 24-én; megható volt az öröm érezhető sugárzása, amely abból fakadt, hogy a görögkatolikus magyarságnak hosszú törekvések eredményeként önálló egyházmegyéje lett. Szabolcs, Hajdu, Bihar, Borsod, Zemplén görögkatolikus népe olvadt egybe Budapest s az egész ország és a világ hívőivel. Ugyanaznap a Rózsák-terén a görögkatolikus templomban Papp Antal c. érsek, apostoli kormányzó szentmiséje folyt le.

A MÁJUS 27-ÉN TARTOTT GÖRÖGNYELVŰ szentmise, amely a Szent István Bazilikában volt a keresztények újraegyesüléséért: a Keleti Egyháznak ünnepi szentmiséje volt és egyik fénypontja a nagy programnak.

A misén megjelent Pacelli Jenő pápai legátus, Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás, Haggiar Gergely palesztinai görög szertartású érsek, Dacache József beiruti maronita érseki helynök, Sztojka Sándor munkácsi püspök, Gojdics Péter püspök, eperjesi apostoli adminisztrátor, Buczkó János lembergi segédpüspök, Czarnecy Miklós püspök, apostoli vizitátor, Naslian János örmény érsek, a latin szertartású püspöki karból többen, Budapest polgármestere, dr. Szendy Károly, egyházi és világi előkelőségek s hívek sokasága.

A szentmise egyik jelenete

A szentmisét Calavassy György athéni püspök celebrálta. Vele concelebráltak Varouhas Dénes konstantinápolyi és Kurteff Cirill szófiai püspök. Az énekkar Logethis=Duseudray «Arany» szájú Szent János» bizánci melódiájú, vegyeskarra írt miséjét adta elő.

A szentmise különleges szépségei közül sokak figyelmét vonta magára a Triszagion, melynek éneklése alatt a celebráns püspök a di- és triké- rionnal háromszor áldást szokott adni s a második áldást nem görög, hanem latin nyelven adta, a két egyház testvéri viszonyának kifejezésére.

A szentmise unionisztikus gondolatát leg-

inkább az fejezte ki, hogy a pápai legátus Pacelli Jenő, a liturgikus szellemnek megfelelően, aktív szerepet töltött be a misén. Ajkán az ősi bizánci hanghordozással felcsendülő «Pisteüó», a Hiszek- egy: mintegy Péter ajkáról hangzott el és hirdette azt a hitet, mely az Anyaszentegyház népeit, gyermekeit rituskülönbség nélkül összeköti. De azt is jelentette, hogy az egyes szertartások egyformán becsesek, mert azok az egységet nem zavarják, hanem még inkább kidomborítják. Sokan hallgatták meghatva az átlényegülés szavait. Azokat tudniillik az összes misézőkkel együttesen hangosan énekelte a pontifikáló püspök.

A Triszagion

E L V E K É S E S Z M É N Y E K

(SZAKOSZTÁLYI ÜLÉSEK)

UGYANEZEN A NAPON — 1938 MÁJUS 27-én — megkezdődtek a Kongresszus ú. n. szakosztályi ülései. A közös nemzetközi gyűlések mellett az egyes résztvevő zarándokcsoportok nemzetközi gyűlései, végül a magyar szakosztályi gyűlések.

A nemzetközi szakosztályi gyűlések között első volt a

NEMZETKÖZI MISSZIÓS KONFERENCIA,

amelyet a Középponti Katolikus Kör dísztermében tartottak, Hinsley Arthur bíboros, westminsteri érsek elnökletével. Az Eucharisztia missziós jelentősége került itt megvilágításra és megvitatásra. A gyűlésnek három szónoka volt.

Lars Eskeland főigazgató (Oslo):

«Ab ortu solis».

A NORVÉG KÜLDÖTTSEG SZÓNOKÁNAK felszólalása a legmegindítóbbak közé tartozik az eucharisztikus kongresszuson.

«Ab ortu solis» . . . : «Napkeltétől Napnyugtáig» volt előadásának címe és tartalma, célozva arra a misztikus ígéretre, amelyet Jézus Krisztus tett, hogy nem lesz a napnak egyetlen pillanata sem, amelyben ne dicsérnék az ő nevét. Ezt az ígéretet és feladatot megvalósítani: az Egyház egyik küldetése. Ennek a küldetésnek egyik legragyogóbb tüneménye az Eucharisztia tisztelete, mindenekelőtt maga a szentmise, amely az egész világon felülmúlhatatlanul s nincs a napnak egyetlen órája sem, amelyben a föld valamelyik pontján el ne hangoznának az Átváltoztatás szavai s meg ne jelennék a Kenyér és Bor színében az édes Üdvözítő, a mi életünk kísérője, útravalónk, táplálékunk és vigasztalónk. A missziós buzgalom egyik forrása kell

hogy legyen az a törekvés, hogy ezt a főszeget és nagyszabású küldetést, az Eucharisztia dicséretét és dicsőségét valóra tudjuk váltani!

Ricaldone Péter szalézi generális (Róma):

«Az Eucharisztia, mint a missziós buzgalom forrása».

A SZALÉZI REND GENERÁLISA TOVÁBB szötte a missziós buzgalom és az Eucharisztia kapcsolatát, rendjének nevében is, amelynek alapítója, Don Bosco János, egyaránt bámulatraméltó volt mint eucharisztikus és missziós szent. A missziós küldetést tekintette önmaga és rendje hivatásául, az eucharisztikus életet pedig mint a keresztény élet főtartalmát és főjellegzetességét hirdette.

A missziós küldetés főcélja: Krisztust, magát az élő Krisztust közölni az egész földdel! Az előadó ennek eszközeit és az eucharisztikus életnek az Egyház missziós tevékenységével való kapcsolatát fejtegette.

Végül Le Tellier S. J. indiai hittérítő beszélt.

Le Tellier Adorján S. J. (India):
A missziók Krisztusa.

BESZÉDÉNEK ALAPGONDOLATA A MISSZIÓK Krisztusa volt. Ez a vágyakozó, emberek, népek, évezredek óta a pogányság sötétségében ülő népek után vágyakozó Krisztus: éppen úgy várja magához az embereket, mint a Tabernákulum Krisztusa.

A Tabernákulum Krisztusának az egész emberiség birtokbavétele iránt való vágyait mindnyájan segíthetünk megvalósítani. Imádság a pogány testvérekért, a missziós kérdésekkel való törődés, a missziók segítése, a missziós lelkületnek a társadalomban való ébrentartása: íme, ezek a mi kötelességeink s ezek vezérelhetik Krisztushoz a földnek ma még sötétben ülő nemzeteit.